

Södertälje kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Lina grundskola
belägen i Södertälje kommun

Tillsyn i Lina grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Södertälje kommun under terminen 2015. Lina grundskola besöktes av Skolinspektionen mellan den 21 april 2015 och den 23 april 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 3

Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i matematik vårterminen 2014 visar att andelen elever som nådde kravnivån i de sju delproven varierade mellan 62 och 78 procent. Det lägsta resultatet, 62 procent, uppnåddes i delprovet "Mätning längd, proportionella samband" vilket är sämre jämfört med riket där motsvarande resultat var 72 procent. Vidare visar Skolverkets nationella statistik att andelen elever som nådde kravnivån för de nationella ämnesproven i de åtta delproven i svenska varierade mellan 43 och 86 procent vårterminen 2014. Lägst resultat, 72 procent, uppnåddes i delprovet "Skriva: faktatext" vilket är sämre jämfört med riket där motsvarande resultat var 86 procent.

Enligt huvudmannens uppgifter nådde 96 procent av eleverna kunskapskraven i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena år 2013. För år 2014 finns inga uppgifter redovisade.

Årskurs 6

Skolverkets statistik visar att år 2014 nådde 100 procent av eleverna i årskurs 6 lägst betyget E i ämnena hem- och konsumentkunskap, modersmål, svenska, slöjd och teknik. Det är högre än genomsnittet i riket. Som lägst var andelen elever som nådde lägst betyget E i ämnena matematik 62 procent (jämfört med rikets 91), historia 71 procent (jämfört med rikets 94) och engelska 72 procent (jämfört med rikets 91).

Flickornas genomsnittliga betygspoäng var lägre än pojkarnas i alla ämnena utom bild, biologi, fysik, hem- och konsumentkunskap och slöjd. Störst var skillnaden i ämnena matematik och religion.

I Skolverkets statistik saknas resultat för relationen mellan terminsbetyg och nationella prov i ämnet svenska eftersom underlaget är för litet för att

redovisas. I ämnet matematik var andelen elever med högre slutbetyg än provbetyget i de nationella ämnesproven högre jämfört med riket.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik var det genomsnittliga meritvärdet 181 poäng läsåret 2013/2014, jämfört med 215 poäng för riket som helhet. Det är en minskning från läsåret 2012/2013 då skolans genomsnittliga meritvärde var 196 poäng. Pojkarnas genomsnittliga meritvärde läsåret 2013/2014 var 167 poäng vilket är lägre än flickornas 196 poäng.

Andelen elever som uppnådde kunskapskraven för lägst betyget E i alla ämnen läsåret 2013/2014 var 42 procent. Motsvarande resultat för riket samma år var 77 procent. Andelen elever som inte uppnådde kunskapskraven i minst två ämnen var samma år 49 procent jämfört med rikets 16 procent. Andelen elever som uppnådde kunskapskraven minskade från år 2013 till år 2014 i alla ämnen utom fysik, idrott och hälsa, kemi, musik, slöjd och svenska.

Den genomsnittliga betygspoängen för slutbetygen i årskurs 9 läsåret 2013/2014 varierade beroende på ämne. Endast i ämnena moderna språk (spanska), modersmål, slöjd och svenska var skolans genomsnittliga betygspoäng högre än rikets. I övriga ämnen var skolans genomsnittliga betygspoäng lägre än rikets. Den största avvikelser mellan skolans genomsnittliga betygspoäng och genomsnittet i riket fanns i ämnena engelska (9,8 jämfört med rikets 14,4 poäng) och geografi (8,9 jämfört med rikets 13,4 poäng).

Flickornas genomsnittliga betygspoäng var högre än pojkarnas i alla ämnena utom bild och engelska. Störst var skillnaden i ämnena musik och teknik.

Andelen elever med högre slutbetyg jämfört med provbetyget i de nationella ämnesproven var högre i samtliga ämnen utom i geografi, jämfört med riket.

Måluppfyllelse värdegrund

Skolan genomför diskrimineringsombudmannens granskningsmetod "Husmodellen" i syfte att kartlägga otrygga områden i skolan. Det finns rutiner för anmälan om kränkande behandling. Vidare finns en handlingsplan kallad "Åtgärder och uppföljning för ökad studiero och trygghet på Lina grundskola" som upprättades den 24 november 2014 och omarbetades den 30 april 2015, efter Skolinspektionens tillsynsbesök, där det framgår att arbetsmiljön är ett förbättringsområde som påbörjades den 27 oktober 2014. I den enkät som Skolinspektionen gör inför tillsynen saknas resultat för trygghet och studiero eftersom inga svar finns redovisade varken från elever eller från

Beslut

2015-06-15

4 (35)

Dnr 43 - 2014:8521

vårdnadshavare. På grund av för få svarande finns det inte heller något enkätresultat för pedagogisk personal.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande vid vite	2015-11-02
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande vid vite	2015-06-02 2015-11-02
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande vid vite	2015-11-02
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande vid vite	2015-11-02
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande vid vite	2015-11-02

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen ser vid tillsynen av Lina grundskola en verksamhet där andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen endast uppgår till 42 procent. Resultaten för elever i årskurs 9 har sjunkit såväl när det gäller meritvärde som andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta kraftfulla åtgärder för att ge samtliga elever förutsättningar att nå målen för utbildningen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Lina grundskola har stora brister när det gäller att se till att eleverna har en skolmiljö som präglas av trygghet, studiero och som är fri från kränkningar. Skolinspektionens lektionsobservationer och vistelse i korridorer och på raster under tillsynstillfället visar att det är en stökig och orolig stämning vilket bekräftas av elever, lärare och rektor i intervjuer. Även om tillsynen visar att många elever trivs bra behöver rektorn och lärarna se till att alla elever känner sig trygga och har studiero under hela skoldagen. Utredningen visar att det

varierar om lärare ingriper när elever stör studieron i klassrummet och övriga skolmiljön. Lärarna behöver samverka för att se till att alla elever har studiero och följer de ordningsregler som finns för att se till att elevernas skolmiljö är trygg och fri från kränkningar. Det framkommer även att skolan har omfattande problem med att säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, både när det gäller frånvaro i form av sena ankomster och deltagande under lektionerna. Den bristande studieron och elevers sena ankomster försvårar dessutom elevernas möjligheter att fokusera på skolarbetet. Mot bakgrund av elevernas låga kunskapsresultat ser Skolinspektionen det som ytterst angeläget att huvudmannen för Lina grundskola förbättrar förutsättningarna för eleverna att delta i skolarbetet.

Det finns ett stort antal elever i behov av anpassningar och särskilt stöd. Flertalet elever uppnår inte kunskapskraven för lägst godkänt betyg i ett eller flera ämnen. Av tillsynen framgår att det varierar mellan lärarna hur väl de kan anpassa undervisningen efter elevernas behov och förutsättningar samt med att ge elever möjligheter till utmaningar. Skolan behöver förbättra arbetet med extra anpassning och särskilt stöd eftersom utredningen visar att alla elever inte ges det särskilda stöd som de är i behov av. Skolan behöver därför implementera rutinerna för när extra anpassning övergår till särskilt stöd. I arbetet med att se till alla elevers individuella behov, ingår att anpassa undervisningen för nyanlända elever och att förbättra elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Vidare måste åtgärdsprogram utarbetas enligt författningarnas krav.

Rektorn har, i sitt kvalitetsarbete, identifierat ett flertal brister i verksamheten och beslutat om utvecklingsåtgärder. Många förändringsprocesser har satts igång men tillsynen visar att dessa inte har lett till tillräckliga förbättringar för eleverna. Mot bakgrund av elevernas låga resultat är det viktigt att följa upp beslutade utvecklingsåtgärder kontinuerligt, för att säkerställa att de genomförs. Även en fördjupad uppföljning och analys av resultaten ökar möjligheterna att effektivt rikta insatserna mot det som behöver förbättras för att ge eleverna förutsättningar att nå kunskapskraven och i övrigt nå så långt som möjligt i sin utveckling. Ett sådant exempel är att följa upp elever med sen ankomst för att utreda orsakerna till detta. I det arbetet behöver såväl elever, som lärare och elevhälsa samverka kring att skapa ett gemensamt förhållningssätt för att minimera frånvaron i utbildningen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Södertälje kommun att vid vite av 700 000 kr senast den **2 november 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Södertälje kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärostilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Lärarna ska anpassa undervisningen efter elevernas olika förutsättningar och behov och organisera arbetet så att skillnader i elevernas olika förutsättningar uppvägs.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att det i utbildningen ska tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare framgår att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Av läroplanen framgår att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov och förutsättningar. Läraren ska också organisera arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Tillsynen visar att undervisningen i Lina grundskola inte alltid genomförs så att undervisningen tar hänsyn till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter eller så att alla elever ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Elever ger i intervjuer exempel på att lärare använder begrepp som de inte förstår och använder läromedel för årskurs 8 trots att elever går i årskurs 6. När eleverna har uttryckt att det har varit för svårt har eleverna upplevt att de inte har fått gehör för det. Elevernas uppfattning är att när de inte förstår vad läraren vill att de ska göra ökar ljudnivån i klassrummet vilket leder till att de tappar intresset och koncentrationen och inte orkar göra uppgifter eller får ont i huvudet. Vidare uppger elever att vissa lärare använder sig av strategin att låta bli att uppmärksamma elever som inte hänger med på lektionen när det blir pratigt. Av intervjuer med elever och lärare samt under lektionsobservationer framkommer exempel på elever som får vänta länge på att få hjälp samt att elever som snabbt blir klara med en uppgift inte får gå vidare förrän de andra eleverna i klassen också har nått lika långt i arbetet. Samtidigt kan andra elever ge exempel på att de kan få extrauppgifter om de har lätt för sig.

Elever uppger i intervjuer att nyanlända elever sitter och lyssnar på musik eller börjar prata med varandra under lektioner och därmed stör studieron eftersom de inte förstår vad de ska göra. Detta bekräftas även under Skolinspektionens lektionsobservationer. Att ha flera nyanlända elever i samma grupp som elever

som kommit långt i sin språkutveckling upplevs som en svårighet av intervjuade lärare. Detta leder till, uppger både elever och lärare i intervjuer, att de elever som har kommit långt i sin språk- och kunskapsutveckling eller de elever som kan de nyanlända elevernas språk får agera hjälplärare.

Representanter för elevhälsan uppger i intervjun att det på skolan saknas tillräcklig erfarenhet och kompetens för att arbeta med nyanlända, vilket också bekräftas av rektorn, som uppger att arbetet med skolans nyanlända elever är ett utvecklingsområde.

Det framkommer av intervjuer och lektionsobservationer att trots att lärarna har fått i uppdrag att i sina planeringar ange vilka anpassningar som behövs för enskilda elever eller för gruppen genomförs det inte alltid i praktiken.

Detta bekräftas under lektionsobservationer där det ges exempel på lektioner där lärarna arbetar med individuella anpassningar, exempelvis genom att anknyta till elevernas vardag och erfarenheter. Men det förekommer också lektioner där alla elever passivt arbetar i läroboken och läraren står för aktiviteten i klassrummet. Det förekommer också lektioner där elever inte alls är delaktiga i undervisningen. Flera lärare uppger i intervjuer att de känner sig otillräckliga och att de prioriterar elever som riskerar att inte få ett godkänt betyg, trots att de vill ge utmaningar till de elever som vill och kan nå högre betyg. Skolan har låga resultat, vilket det finns en medvetenhet om. Trots detta har det, enligt intervjuade lärare, inte förts någon diskussion om exempelvis läromedel eller utarbetats någon gemensam strategi för hur undervisningen ska anpassas efter elevernas behov. Istället är det upp till varje lärare att utarbeta sin egen strategi.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärarna vid Lina grundskola inte i tillräcklig utsträckning anpassar undervisningen efter varje elevs behov och förutsättningar. Det varierar mellan ämnen och lärare hur undervisningen anpassas efter elevernas olika behov av stöd och utmaningar. Det framkommer samstämmigt i intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn samt vid Skolinspektionens samtliga lektionsobservationer. Utredningen visar vidare att undervisningen inte organiseras och genomförs på så sätt att elevernas kunskaper utvärderas för att eleven ska utvecklas och stimuleras. En strukturerad planering, genomförande och utvärdering av undervisningen är, enligt Skolinspektionens bedömning, nödvändiga redskap för att se hur väl undervisningen tillgodoser elevernas behov. Syftet med detta är bland annat att rektorn vidare ska kunna fatta beslut om eventuella

stödåtgärder och anpassa resursfördelning efter den värdering av elevernas behov som lärarna gör.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Vidare får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska enligt skollagen förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Eftersom Lina grundskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreläggs Södertälje kommun att vidta åtgärder. Lina grundskola har under flera år haft brister inom området undervisning och lärande och har inte sett till att undervisningen genomförs på så sätt att eleverna ges möjlighet att nå de nationella målen och kunskapskraven. Brister i att anpassa undervisningen efter varje elevs behov och förutsättningar påverkar elevernas förutsättning att utveckla kunskaper och nå kunskapskraven. Eftersom huvudmannen inte har tagit sitt ansvar då bristerna har pågått under lång tid och med hänsyn till bristernas allvar och de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna bedömer Skolinspektionen att det sammantaget finns skäl att förena föreläggandet med vite.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik

med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Skyndsamt utreda en elevs behov av särskilt stöd, om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.
- Ge eleverna det särskilda stöd som utredningen visar att de behöver.
- Utarbeta åtgärdsprogram för elever som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses, när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för åtgärderna och utvärderingen.

- Utvärdera beslutade särskilda stödåtgärder och intensifiera eller förändra stödet om en utvärdering visar att åtgärderna inte har gett tillräcklig effekt.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses, när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn, eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till, istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av tillsynen framkommer att alla elever inte får det särskilda stöd som de behöver. Dessutom framkommer att det finns brister i rutinerna för särskilt stöd samt brister i arbetet med att utarbeta åtgärdsprogram för de elever som är i behov av och får särskilt stöd.

Skyndsamt utredning

Det framkommer av lärarintervjuer att rutinerna för när extra anpassningar övergår till särskilt stöd inte är tydliga och att skolan har saknat en specialpedagog under lång tid, men numera har en. Vidare uppger lärarna att det finns elever som är i behov av särskilt stöd men som inte ges det. Trots detta uppger lärarna att de endast har gjort extra anpassningar som skrivits i individuella utvecklingsplaner. Några åtgärdsprogram för elever som är i behov av särskilt stöd har sällan utarbetats. Det framkommer vidare att den stora omsättningen på rektorer har fått konsekvenser för struktur och organisation av extra anpassningar och det särskilda stödet. Lärare uppger

dessutom i intervju att de hittills har uppfattat att det inte har hänt något när de har anmält elevers behov av stöd och därför inte anmält skyndsamt till rektorn, vilket de upplevt som frustrerande.

Elevhälsoteamet är nytt för terminen och det framkommer i samtliga intervjuer att rutinerna för deras arbete och för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd delgavs lärarna några veckor före tillsynstillfället. Representanter för elevhälsan bekräftar att det finns elever som är i behov av särskilt stöd men som inte får det och uppger i intervjun att de tidigare inte har haft en övergripande bild av vilket stöd eleverna på skolan behöver. De uppger vidare att rutinerna för deras arbete ska implementeras och att de nu har fått en bild av att det behövs ett arbete runt nyanlända elevers behov av särskilt stöd. Även rektorn bekräftar att inte alla elever får det särskilda stöd som de är i behov av och förstår lärarnas upplevda frustration av bristande rutiner och uppger att en anledning till bristen är att elevhälsoteamet är nytt sedan början av terminen. Rektorn ger exempel på en elev vars behov anmäldes för ett år sedan och att det nu har upptäckts att inga åtgärder har vidtagits ännu.

Åtgärdsprogram

I intervjuer uppger lärare att åtgärdsprogram inte utarbetas för alla elever som är i behov av särskilt stöd. Anledningen till detta, uppger lärarna i intervjuer, är dels en osäkerhet om när extra anpassningar går över till särskilt stöd och dels att det tidigare inte funnits rutiner för när åtgärdsprogram skulle utarbetas. Dessutom uppger lärare att det tidigare inte funnits relevanta stödinsatser att vidta, att åtgärder inte alltid genomförs eller följs upp för det fåtal elever som har ett åtgärdsprogram och att det därför inte varit någon idé att anmäla till rektorn att åtgärdsprogram behöver utarbetas för en elev.

Vid tiden för tillsynen uppger representanter för elevhälsan att det finns ungefär 10 aktiva åtgärdsprogram. Flera av dessa åtgärdsprogram är utarbetade för nyanlända elever som är i behov av särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmålet. Det framkommer under intervjuer med lärare att trots det stora antalet elever som riskerar att inte få ett godkänt betyg i exempelvis engelska har inga av de intervjuade lärarna som undervisar i engelska utarbetat några åtgärdsprogram för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. Nationell statistisk visar att andelen elever som inte uppnådde kunskapskraven i minst två ämnen läsåret 2013/2014 var 49 procent. Vid en genomgång av skolans betygskatalog framkommer att det är betydligt fler än 10 elever som har betyget F och att flertalet elever i varje klass har så många F i betyg att meritvärdet ligger under 100 poäng. När Skolinspektionen efterfrågar åtgärdsprogram och utredningar för fyra elever som har många F i

betyg framkommer att för tre av dessa elever finns inga åtgärdsprogram och för endast två av eleverna finns pedagogiska utredningar. I intervju med representanter för elevhälsan och rektorn uppges att de håller på att skapa rutiner för när och hur åtgärdsprogram ska utarbetas. Hittills har elevhälso-teamet sett över alla nyanlända elevers åtgärdsprogram. Vid tillfället för tillsynen uppger representanter för elevhälsan att det genomförs en översyn av elever som behöver åtgärdsprogram på grund av sociala svårigheter. Det framkommer att för några av dessa elever har åtgärder genomförts och handlingsplaner har skrivits i samarbete med socialtjänsten, men några åtgärdsprogram har inte enligt representanter för elevhälsan och rektorn utarbetats.

Under lektionsobservationer och i intervjuer framkommer att det finns problem med elevers frånvaro. Enligt representanter för elevhälsan och rektorn saknas åtgärdsprogram för flertalet elever med omfattande frånvaro eftersom det inte har funnits någon rutin för när omfattande frånvaro ska rapporteras till rektorn. Nu har representanter i elevhälsoteamet begärt att lärarna ska rapportera till dem vilka elever som har över 20 procents frånvaro för att elevhälsan ska kunna utreda vad frånvaron beror på. Det framkommer av intervjuer att för elever med omfattande frånvaro har åtgärder vidtagits, men inte heller för dessa elever har åtgärdsprogram utarbetats.

Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram från Lina grundskola som utarbetats under vårterminen 2015. Det är i dessa svårt att se elevens behov och hur åtgärder är kopplade till läroplanens kunskapskrav. Åtgärderna är inte heller alltid tydliga och utvärderingsbara.

Bedömning

Skolinspektionens bedömning är att alla elever som är i behov av särskilt stöd inte kommer till rektorns kännedom och att gränserna mellan extra anpassningar och särskilt stöd inte tydliggjorts. Intervjuer visar att det finns vidtagna åtgärder för flera elever i behov av särskilt stöd, men att behovet av särskilt stöd är större än vad som framkommer av intervjuer och dokumentation. Det är också Skolinspektionens bedömning att rutinerna för att garantera att alla elever får det stöd de är i behov av och har rätt till ännu inte är implementerade och därför har inte de särskilda insatser som ges kunnat följas upp för att se om de leder till förbättrade resultat.

Mot bakgrund av att så många elever som har F i betyg men saknar åtgärdsprogram är det tydligt att de extra anpassningar som skolan gör inte är tillräckliga. Skolan måste därför i större utsträckning genomföra pedagogiska

utredningar av elevers behov av särskilt stöd, efter att eleven getts extra anpassningar. Om en lärare bedömer att extra anpassningar inte är tillräckliga ska eleven ges särskilt stöd direkt. Det stöd som utredningen visar att eleven behöver ska lärarna och rektorn se till att eleven ges. De särskilda stödåtgärderna ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram för eleven. Skolinspektionen vill framhålla att åtgärdsprogram är ett pedagogiskt instrument för planering och utvärdering av särskilda stödåtgärder. Därför är det viktigt att bedömningen av elevens behov och åtgärderna är tydliga och förväntas leda till att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Utredningen visar sammanfattningsvis att det finns elever i behov av särskilt stöd men som inte får det. Det är otydligt när extra anpassningar går över till särskilt stöd och behovet av särskilt stöd utreds inte skyndsamt. Åtgärdsprogram utarbetas inte för alla elever och det finns flera elever med F i betyg som saknar åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömer därför sammantaget att det finns brister i Lina grundskolas arbete med särskilt stöd.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Vidare får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska enligt skollagen förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Lina grundskola uppfyller inte de krav som gäller för verksamheten och Södertälje kommun föreläggs därför att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna. Trots insatser från huvudmannen under flera år har Lina grundskola inte kunnat tillgodose elevernas behov av särskilt stöd vilket har fått tydliga konsekvenser för elevernas resultat. Med hänsyn till bristernas allvar och de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna, finner Skolinspektionen att det sammantaget finns skäl att förena föreläggandet med vite.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas

eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Vidta åtgärder så att elevernas skolmiljö präglas av trygghet och studiero.
- Bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever där de genomförda förebyggande insatserna utifrån identifierade behov följs upp och utvärderas.
- Se till att planen mot kränkande behandling innehåller tydliga rutiner för när och hur fall av kränkande behandling ska anmälas till rektorn och att dessa följs av lärare och övrig personal
- Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en tydlig redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. Vidare ska planen innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under året utifrån skolans kartläggning. Dessa åtgärder ska vara konkreta och utvärderingsbara samt följas upp av lärare och övrig personal.

Motivering till bedömning av brist

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska det utarbetas ordningsregler vid varje skolenhet som ska följas upp.

Det ska även, enligt 6 kap. 6-7 §§ skollagen, bedrivas ett målinriktat arbete och genomföras åtgärder för att förebygga, förhindra och motverka att elever utsätts för kränkande behandling. I detta arbete ingår enligt 6 kap. 8 § samma lag att varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vidare är enligt 6 kap. 10 § skollagen lärare och annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektor.

Enligt Skolverkets allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling" (SKOLFS 2012:10 s.40 f) bör planerna innehålla konkreta mål som utgår från slutsatserna av kartläggningarna och beskrivningar av de insatser som ska genomföras under året för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vidare framgår att det inte är tillräckligt att förbjuda diskriminering och kränkande behandling utan det behövs även aktiva åtgärder för att minska förekomsten av trakasserier och kränkande behandling. Av allmänna råden framgår också att om trakasserier eller andra kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda det inträffade och i förekommande fall vidta åtgärder för att få kränkningarna att upphöra.

Tillsynen visar att skolmiljön i Lina grundskola inte präglas av trygghet och studiero eller är fri från kränkningar. Vidare finns brister i planen mot kränkande behandling och rutinerna när det gäller att anmäla signaler om kränkande behandling till rektor och huvudmannen. Skälen för detta framgår nedan.

Trygghet

I intervjuer med elever i årskurserna 3, 6 och 9 framkommer samstämmigt att skolan inte alltid upplevs som trygg. Detta bekräftas av intervjuade lärare och representanter för elevhälsan. Även rektor uppger i intervjun att detta är

något hon är medveten om är en brist, men uppger också att det har blivit bättre sedan hon tillträdde i oktober 2014.

Elever i olika åldrar berättar under intervjuer att det förekommer spring och skrik i korridorerna. De yngre eleverna uppger under intervjuer att de oftast känner sig trygga i sin egen klass men inte när de går till musik, slöjd och idrott. De upplever att det är otryggt i omklädningsrummen och ger exempel på äldre elever som står och bankar på de låsta dörrarna till idrottens omklädningsrum och skriker för att komma in och byta om till efterföljande lektion. Vidare berättar de att det känns otryggt vid fotbollsplanen, under raster och säger under intervjun: *"Det känns som att det är något som ska hända, när som helst"*.

Denna beskrivning av situationen bekräftas även av äldre intervjuade elever som berättar att det händer att bollar skjuts mot fönster varje vecka och att elever exempelvis springer i korridorerna dagligen, trots att det inte är tillåtet enligt skolans ordningsregler. Elevernas uppfattning är att anledningen till att reglerna inte följs är att det inte blir några konsekvenser för eleverna som bryter mot ordningsreglerna. Rektorn är medveten om att eleverna inte följer de ordningsregler som finns och att alla lärare inte ser till att de följs.

Intervjuade lärare bekräftar elevernas bild och uppger även att det förekommer så kallade maktlekar bland eleverna och att det går åt mycket tid åt att försöka få eleverna att följa regler. Några av orsakerna till den bristande tryggheten hos eleverna tror lärarna är brister i lokalerna och att det saknas aktiviteter för de äldre eleverna under raster.

Även representanter för elevhälsan bekräftar elevernas upplevda otrygghet och berättar under intervjun att det finns en trygghetsgrupp på skolan med uppdrag att skapa en tryggare miljö för eleverna. Trygghetsgruppen gjorde en kartläggning förra hösten som visade att elever kände sig otrygga runt idrotten, vid musiken, i vissa korridorer och vid elevskåpen. Några av åtgärderna för att komma tillrätta med brister i elevernas trygghet var att vuxna följer med eleverna till idrotten och närvarar i omklädningsrummen samt att rastvakter finns i korridorerna. Elevhälsans representanter uppger dock att detta fortfarande är ett utvecklingsområde men att det är mer tryggt för de yngre än för de äldre eleverna tack vare organiserad rastverksamhet och högre vuxen närvaro. Intervjuade elever uppger att de inte har märkt någon förbättring vid de områden som de markerade som otrygga i höstas. Vid tillfället för tillsynen framkommer att trygghetsgruppen håller på att sammanställa en ny kartläggning av elevernas trygghet.

Enligt rektorn har flera åtgärder satts in efter förra kartläggningen för att öka elevernas trygghet. Några exempel på åtgärder är att låsa dörrarna till omklädningsrummen och att rastvakter ska vistas i korridorer och se till att elever är ute om de har rast och är på lektion om de har undervisning enligt schemat. Det framkommer dock under intervjun med rektorn att det inte har gjorts någon uppföljning för att ta reda på om de insatta åtgärderna gett några resultat.

Den otrugga skolmiljön bekräftas av Skolinspektionen vid tillsynstillfället, framför allt runt de äldre elevernas klassrum. Från det rum i biblioteket där Skolinspektionens intervjuer genomförs hörs ofta skrik, bråk och fotbollspelande i korridorerna utanför. Vid ett flertal tillfällen står elever och sparkar och bankar på de låsta dörrarna till idrottens omklädningsrum. Många elever är inne på rasten och Skolinspektionen ser få rastvakter. Vid matsalen är det vid flertalet tillfällen stökigt i matkön och hög ljudnivå.

Studiero

Av intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att studieron varierar mellan lektioner, lärare, ämnen, klasser och tid på dagen och veckan. Samtliga intervjuade elever uppger att den bristande studieron leder till att det är svårt att fokusera på undervisningen och att kunskapsinhämtningen därmed försvåras. Yngre elever berättar under intervjun att de oftast har studiero under sina lektioner men att det kan vara pratigt ibland. Detta, berättar de, leder till att de blir störda och inte alltid hinner göra klart sina uppgifter. Äldre elever uppger i intervjuer att studieron varierar mellan lärare och ämnen. Vidare framkommer att det oftast är stökigare och pratigare när eleverna har vikarier och under de lektioner som de har mot slutet av dagen. Andra exempel som intervjuade elever ger som orsak till bristande studiero är att nyanlända elever talar på sitt språk eftersom de inte förstår vad de ska göra, vilket stör undervisningen. Vidare framkommer i intervju med elever att det med vissa lärare blir alldeles för högljutt och stökigt, eftersom lärarna inte säger ifrån. Det framkommer också att andra lärare säger ifrån men att det ändå inte hjälper. Såväl yngre som äldre elever uppger att de blir störda av andra elever som är högljudda i angränsande klassrum och korridorer och av elever som sparkar boll i korridorerna under både lektioner och raster.

Intervjuade lärare berättar att det går åt mycket tid och energi för att få elever att följa regler så att studieron upprätthålls, i synnerhet vid byten av arbetsuppgifter och vid schemabrytande aktiviteter. En lärare uppger att det är så stökigt efter lektioner med en klass att det måste städas och möbleras om efter

lektioner med den klassen. Ytterligare en lärare anser att det inte finns några åtgärder att vidta och uppger att det blir "kontraproduktivt" att utvisa elever ur klassrummet och att det viktigaste är att motivera eleverna. Kuratorn uppger under intervjun att det kan vara svårt att genomföra samtal i kurators rum på grund av den bristande studieron.

Beskrivningen av den bristande studieron bekräftas vid Skolinspektionens lektionsobservationer. Under flertalet av lektionsobservationerna stör elever varandra och undervisningen utan att lärare ingriper och säkerställer ordningen i klassrummet.

Kränkande behandling

I intervjuer med elever framkommer att vissa elever upplever sig hotade och kränkta av andra elever. De ger exempel på att det återkommande förekommer tacklingar på fotbollsplanen, kränkningar på grund av etnicitet och utseende. Eleverna uppger vidare att inte alla lärare agerar genom att snabbt utreda och vidta åtgärder. Det framkommer också under intervjuerna att elever inte alltid berättar när de upplever sig kränkta eftersom de är rädda att själva bli utsatta för repressalier av andra elever. Några elever uttrycker också att det är svårt att meddela lärare när incidenter uppstår eftersom det inte finns så många rastvakter.

Även lärare uppger i intervjuer att det förekommer så kallade maktlekar, dåligt språkbruk och kränkande behandling på grund av etnicitet, kön och religion. Enligt intervjuade lärare är åtgärderna för att komma tillrätta med detta att prata med eleverna.

Det framkommer i intervjun med representanter för elevhälsan att det finns rutiner för när och hur situationer av kränkande behandling ska anmälas till rektorn och att rektorn blir informerad direkt. I samma intervju uppges dock att om en lärare upptäcker en kränkning löser läraren det själv eller anmäler till elevhälsoteamet. Vidare framkommer att det enbart är kränkningar "av allvarligare art" som når elevhälsoteamet där rektorn deltar. I intervjun uppges att de endast har fått sex fall av kränkande behandling innevarande termin. I skolans plan mot kränkande behandling, som Skolinspektionen har tagit del av, framgår att trygghetsgruppen ska förebygga och åtgärda fall av kränkande behandling. I den rutin som finns för att åtgärda signaler om kränkningar framgår varken att elevhälsoteamet eller trygghetsgruppen ska informeras. Av rutinen framgår inte heller tydligt att fall av kränkande behandling ska anmälas till rektorn. Planen saknar vidare en tydlig redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Inte heller finns en redogörelse för vilka åtgärder som

avses påbörjas eller genomföras under året utifrån skolans kartläggning. De åtgärder som är upprättade utifrån kartläggningen av identifierade riskområden är inte tillräckligt konkreta och uppföljningsbara mål.

Enligt rektorn är trygghet, studiero och arbetet med att förhindra kränkningar ett utvecklingsområde. Det framkommer också i intervjun med rektorn att rutinerna för att vidta åtgärder mot kränkningar är nya, att dessa och planen ännu inte är ett fungerande verktyg i arbetet med att skapa en trygg miljö som är fri från kränkningar.

Bedömning

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med att säkerställa att alla elever har en lugn och trygg skolmiljö som är fri från kränkningar. Skolinspektionen bedömer att varken skolans ordningsregler eller planen mot kränkande behandling fyller sina funktioner som verktyg i arbetet med trygghet, studiero och att motverka kränkande behandling. Utredningen visar att det råder oklarheter bland lärarna kring vad definitionen av kränkande behandling är enligt skollagen. Vidare visar utredningen att skolans rutiner för när personal får kännedom om kränkande behandling inte alltid följs. Därutöver visar tillsynen att planen mot kränkande behandling inte följer författningarnas krav. Skolinspektionens bedömning är att skolans rutiner för när signaler om kränkande behandling ska rapporteras till rektorn är oklara. Det innebär att rektorn inte får kännedom om alla kränkningar och därmed inte får en samlad bild för det målinriktade arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling. För att komma tillrätta med skolans långvariga brister när det gäller trygghet, studiero och kränkande behandling är det också viktigt att planen mot kränkande behandling följer författningarnas krav och görs till ett aktivt verktyg för elever, lärare och övrig personal.

Rektorn och personal vid Lina grundskola måste vidta kraftfulla åtgärder eftersom de åtgärder som skolan vidtagit inte har följts upp och hittills inte heller lett till önskat resultat. Skolinspektionen har vid tillsyn och kvalitetsgranskning, genomförda 2010 och 2012, uppmärksammat brister i trygghet och studiero vid Lina grundskola. Trots detta har huvudmannen inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att komma tillrätta med bristerna, vilket Skolinspektionen finner anmärkningsvärt. Den bristande tryggheten, studieron och förekomsten av kränkningar påverkar elevernas möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Vidare får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska enligt skollagen förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Eftersom Lina grundskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreläggs Södertälje kommun att vidta åtgärder. Lina grundskola har under flera år haft brister inom områdena trygghet, studiero och kränkande behandling och har inte sett till att minimera risken för att kränkningar sker. Den otrygga studiemiljön och förekomsten av kränkningar, såväl i som utanför klassrummet, påverkar elevernas förutsättning att utveckla kunskaper och värden. Den bristande studieron stör undervisningen och inskränker på elevernas möjlighet att nå kunskapsmålen. Eftersom huvudmannen inte har tagit sitt ansvar då bristerna har pågått under lång tid och med hänsyn till bristernas allvar och de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna bedömer Skolinspektionen att det sammantaget finns skäl att förena föreläggandet med vite.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Skolan ska säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Uteblir en elev utan giltigt skäl ser rektorn till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen)
- Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, God miljö för utveckling och lärande, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Vidta åtgärder så att ingen elev uteblir från undervisningen.
- Bedriva ett förebyggande värdegrundsarbete som motverkar diskriminering och kränkande behandling samt leder till respekt och delaktighet.
- Se till att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande.

*Motivering till bedömning av brist**Frånvaro*

Enligt skollagen ska en elev i grundskolan delta i den verksamhet som anordnas för att geden avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande.

Enligt Skolverkets allmänna råd om "Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan" (SKOLFS 2012:1290) bör rektorn se till att det bedrivs ett arbete på skolan för att främja närvaron och att eleverna är delaktiga i arbetet. I detta arbete bör även elevhälsan vara delaktig.

Tillsynen visar att det finns brister i Lina grundskolas arbete med att säkerställa att ingen elev uteblir från undervisningen.

Av dokumentet "Elevhälsa- team med variationer" som Skolinspektionen tagit del av och av intervjuer med elever, lärare och elevhälsans representanter framgår att skolan har rutiner för frånvarorapportering. Det framgår av dokumentet att "all frånvaro förs in i Lärplattformen" och "vid oanmäld frånvaro ska föräldrar informeras samma dag". Det framkommer också av nämnda dokument att skolan har en rutin att representanter för elevhälsan deltar i arbetslagens möte en gång per månad. I intervjuer med lärare och elevhälsans representanter framgår att vid dessa tillfällen berättar lärarna för elevhälsan om elever som det finns en oro för. Oron kan handla om sen ankomst, frånvaro, social problematik eller kunskapsmässiga svårigheter.

Av intervjuer med elever framkommer att elever ofta kommer för sent och att vissa elever kontinuerligt uteblir från en del av lektionen. Äldre intervjuade elever beskriver det som "drop- in" och berättar att efter lunch händer det ofta att elever går hem och äter och sedan inte kommer tillbaka till skolan på eftermiddagen. En annan anledning till att det är vanligt med frånvaro på eftermiddagarna, berättar de vidare, är att dagarna är långa och att vissa elever har svårt att koncentrera sig.

Skolinspektionen noterar att till alla lektioner som observerades bland elever i årskurserna 4-9 kommer elever mellan 5 och 25 minuter efter att lektionen har börjat. Lärarna uppger i intervjuer att de har olika strategier för att komma tillrätta med sen ankomst. Lärarna uppger att det är vanligt att eleverna är i skolan men inte kommer till lektionen. De uttrycker också att det är mentorn som har det största ansvaret för att få eleverna att komma i tid. Eftersom de, som mentorer, känner till vilka elever som har problem med sen ankomst försöker de hjälpa berörda elever att komma i tid genom att exempelvis påminna, leta upp eleverna och skicka sms. En lärare ger uttryck för att det är ett problem när "*halva klassen kan saknas*" när lektionen börjar. Under alla lektioner som observerades i årskurserna 4-9 kom elever från andra klasser och störde lektionen på olika sätt. Vissa lärare löste det genom att låsa dörren. Detta respekterades inte, elever knackade på ändå, trots att det var låst och läraren i de flesta fall tydligt markerade att de störde undervisningen.

Rektorn uppger i intervjun att frånvarorutinerna inte fungerar till fullo och berättar att anledningen till detta dels är att den webbaserade lärplattformen där lärare och vårdnadshavare ska anmäla frånvaro inte alltid fungerar, dels att rutinen för när läraren ska anmäla frånvaro till elevhälsoteamet är nytt. Vidare

uppger rektorn att alla lärare inte alltid fyller i att elever är frånvarande, trots att lärarna är medvetna om att de ska göra det.

Lärare berättar i intervju att det kan vara svårt för föräldrar att använda sig av det nya tekniska systemet för att anmäla giltig frånvaro och uttrycker en svårighet att kommunicera med de elevers vårdnadshavare som inte behärskar svenska språket och där samtal ibland behöver genomföras med hjälp av tolk.

Förebyggande värdegrundsarbete

Av läroplanen framgår att skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Verksamheten i skolan ska präglas av omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling. Ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling eller diskriminering av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning. Tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas.

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen. Av läroplanen framgår vidare att läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Tillsynen visar att det finns brister i det förebyggande värdegrundsarbetet.

I samtliga intervjuer framkommer att det finns motsättningar bland eleverna, att språkbruket är ett problem och att det förekommer bristande respekt, diskriminering och kränkningar mellan elever. Den bristande respekten är något som behöver utvecklas på hela skolan, säger intervjuade lärare. Även elevhälsans representanter framhåller i intervjun att det normkritiska arbetet på skolan behöver utvecklas och uppges att något arbete runt kön och könsroller inte förekommer för närvarande trots att de märker att det behövs. Det framkommer av samma intervju att de nyanlända eleverna upplever sig exkluderade och att inkludering är ett utvecklingsområde på skolan. Enligt rektorn har värdegrundsarbetet främst karaktären av akutinsatser och uppges att det förebyggande värdegrundsarbetet som har satts igång ännu inte har gett effekt.

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Enligt skollagen ska det finnas elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsans arbete ska främst vara förebyggande, hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen uttalas att den personal som finns för elevhälsans insatser ska ha adekvat utbildning som svarar mot elevernas behov av insatser. Det betonas vidare att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. (Prop. 2009/10:165 s. 275 ff.)

Tillsynen visar att elevhälsans arbete nästan uteslutande är åtgärdande och inte främst förebyggande och hälsofrämjande.

Det framkommer av intervjuer och dokumentstudier att skolans elevhälsoteam består av rektor, skolsköterska, kurator, specialpedagog och en speciallärare. Någon skolpsykolog finns inte på skolan, men finns på central nivå och det framkommer i intervjuer att skolpsykologen kan anlitas vid behov. Elevhälso-teamet är nytt sedan vårterminens början och att det framkommer av intervjuer att deras arbete och rutiner nyligen delgivits lärarna. Representanter för elevhälsan deltar i arbetslagens möten en gång per månad för att informeras om elever som det finns oro för.

Enligt intervjuade lärare finns det inte någon specialpedagog eller speciallärare som arbetar med de yngre eleverna. Specialläraren som arbetar i verksamheten med eleverna arbetar främst direkt med äldre elever. Specialpedagogen arbetar främst med dokumentation, strukturer, rutiner, med arbetslag och lärare och i mindre utsträckning direkt med enskilda eller grupper elever. Detta uppger rektorn, under intervjun, är en brist. Vidare framkommer i intervjuer med rektorn att det förebyggande och hälsofrämjande arbete som förekommer på skolan är skolsköterskans hälsosamtal och kurators tjejk- och killgrupper där det förs samtal om sex och samlevnad samt observationer i vissa klasser. Hittills, berättar rektorn, har elevhälsans arbete främst bestått i åtgärdande arbete av akut karaktär. Hur elevhälsan kan arbeta främjande på generell nivå

för att påverka elevernas kunskapsresultat på skolövergripande nivå, har inte diskuterats, enligt rektorn. Såväl lärare som representanter för elevhälsan och rektorn uppger att elevhälsans arbete är i ett initialt skede och därför främst åtgärdande. Det framkommer i samtliga intervjuer att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete är ett utvecklingsområde.

Bedömning

Mot bakgrund av att det inte bedrivs ett tillräckligt aktivt arbete på skolan för att främja närvaron och med att se till att minimera elevernas frånvaro i utbildningen bedömer Skolinspektionen att Lina grundskola brister i att säkerställa att alla elever deltar i undervisningen. Huvudmannen och rektorn behöver därför säkerställa att ingen elev uteblir från undervisningen, utan giltigt skäl. För att komma tillrätta med skolans långvariga brister när det gäller frånvaro är det enligt Skolinspektionens bedömning viktigt att rektorn ser till att det bedrivs ett arbete på skolan för att främja närvaron eftersom frånvaro för en elev kan leda till svårigheter i undervisningen.

Av granskningen framgår vidare att det vid tiden för tillsynen saknas ett målinriktat och långsiktigt förebyggande värdegrundsarbete där såväl personal som elever deltar på skolan. Eftersom Skolinspektionen bedömer att värdegrundsarbetet till största del är åtgärdande, behöver det förebyggande värdegrundsarbetet säkerställas.

Utredningen visar också att elevhälsans arbete i princip är uteslutande åtgärdande och att det inte motsvarar de behov som finns på Lina grundskola för att eleverna ska stödjas i sin utvecklas mot utbildningens mål. Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannen för Lina grundskolas behöver organisera och använda elevhälsan så att den ges förutsättningar att uppfylla skollagens krav att främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att det finns brister i Lina grundskolas arbete med frånvaro, förebyggande värdegrundsarbete samt elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Vidare får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska enligt

skollagen förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Eftersom Lina grundskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreläggs Södertälje kommun att vidta åtgärder. Lina grundskola har under flera år haft brister med att säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, med det förebyggande och främjande värdegrunds- och elevhälsoarbetet. Med hänsyn till bristernas allvar och de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna bedömer Skolinspektionen att det sammantaget finns skäl att förena föreläggandet med vite.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Följa upp beslutade utvecklingsåtgärder som syftar till att eleverna ska ges en god undervisning i en trygg arbetsmiljö och de nationella målen ska nås.

- Analysera vad orsakerna till brister i verksamheten beror på och planera och genomföra adekvata åtgärder så att eleverna ges en god undervisning i en trygg arbetsmiljö samt ges möjlighet att nå de nationella målen.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska rektorn vid varje skolenhet ansvara för att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska arbetet ska dokumenteras.

Enligt Skolverkets allmänna råd "Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet" (SKOLFS 2012:98) innebär ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje huvudman och skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Om det vid uppföljning av verksamheten kommer fram att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen, enligt skollagen, se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Tillsynen visar att det finns brister i rektorns arbete med att följa upp och analysera uppgifter som är väsentliga för verksamhetens kvalitet och kan påverka målen för utbildningen.

Uppföljning

Dokumentstudier och intervjuer visar att det pågår ett kvalitetsarbete. Exempelvis genomförs regelbundna uppföljningar av måluppfyllelsen inom ett flertal områden. Resultaten i varje ämne följs upp, liksom arbetsmiljön och tryggheten. Andra exempel på uppföljning som genomförs är elevernas frånvaro. Det framkommer dock av intervjuer, lektionsobservationer och dokumentstudier att det finns brister i uppföljningen för att komma tillrätta med brister inom exempelvis särskilt stöd samt trygghet och studiero.

Det framkommer i intervjuer med såväl lärare som rektorn att skolans systematiska kvalitetsarbete i första hand har fokus på individ- och gruppnivå och inte i tillräckligt hög grad på skolnivå. Exempel som framkommer under intervjuer är att det inte finns någon uppföljning av undervisningen för att

tillgodose elevers olika behov av anpassning av undervisningen eller för att utarbeta en gemensam strategi för att höja elevernas resultat. Vidare framkommer av intervjuer och dokumentstudier att det saknas uppföljningar som kan utgöra tillräckligt underlag för analyser och utvecklingsåtgärder. Exempelvis omfattar uppföljningen enligt det dokument som Skolinspektionen tagit del av frånvaro som är mer än 20 procent eller frånvaro vid fler än fem sammanhängande dagar eller fem engångstillfällen. Dock omfattar uppföljningen inte frånvaron när det gäller sen ankomst eller att elever befinner sig i skolan men inte kommer till lektioner, något som Skolinspektionen anser kan påverka den bristande studieron, tryggheten och elevernas resultat.

Analys

Analysen görs av måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen, vilket framgår av intervjuer och planen för systematiskt kvalitetsarbete, SKA-dokumentet. Det framkommer dock i samtliga intervjuer att det saknas fördjupade analyser av uppföljningen. Ett exempel på detta är det inte görs någon fördjupad analys av undervisningen eller några fördjupade analyser av betygen. Att det finns stora skillnader mellan flickor och pojkars resultat och orsaken till de låga resultaten i exempelvis ämnena engelska och musik är inget som har analyserats. Någon djupare analys av orsakerna till varför nyanlända elever eller elever i behov av särskilt stöd har låga resultat har inte heller genomförts.

Lina grundskola har ett stort antal elever i behov av stödinsatser och ett flertal elever uppnår inte kunskapskraven för lägst godkänt betyg i samtliga ämnen. Trots det har skolan inte närmare analyserat arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd för att se om detta arbete stödjer eleverna i deras utveckling mot utbildningens mål. Det finns elever med flertalet F i betyg. Utredningen visar dessutom att det inte görs några analyser av undervisningen, avseende vad som fungerar bra eller mindre bra för att få information om undervisningens kvalitet. Vidare framgår av granskningen att det finns en okunskap avseende när åtgärdsprogram ska utarbetas. Enligt Skolinspektionens bedömning tyder detta på att det vid skolan görs en otillräcklig analys av elevernas resultat och hur arbetet med särskilt stöd eventuellt kan förändras för att möta elevernas behov.

Rektorn bekräftar att det systematiska kvalitetsarbetet är ett utvecklingsområde. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår dock att det finns en stor tilltro till skollädaingen och elevhälsan vad gäller styrningen och arbetet med en förbättrad kvalitet. Skolinspektionen bedömer att det är angeläget att

det påbörjade kvalitetsarbetet bedrivs med kontinuitet och följs upp kontinuerligt.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att som en konsekvens av brister i uppföljningen är det oklart hur skolan kan identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna i verksamheten. Avsaknaden av analys av exempelvis hur skolans rutiner fungerar påverkar enhetens arbete med att förbättra måluppfyllelsen.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att trots analyser och vidtagna åtgärder kvarstår problemen med låga resultat och en otrygg studiemiljö. De planerade åtgärderna har inte lett till önskade resultat. Bristerna i verksamheten påverkar elevernas möjligheter att inhämta kunskaper. Med tanke på skolans låga resultat behöver rektorn ta ett större ansvar för att följa upp att insatta åtgärder genomförs och i större grad analysera de brister i verksamheten som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet.

Mot bakgrund av de uppgifter som framkommer i tillsynen bedömer Skolinspektionen huvudmannen för Lina grundskolas behöver säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet följs upp och analyseras i högre grad.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Vidare får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska enligt skollagen förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Eftersom Lina grundskola inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreläggs Södertälje kommun att vidta åtgärder. Lina grundskola har under flera år haft brister med att styrning och utveckling av verksamheten. Med hänsyn till bristernas allvar och de konsekvenser bristerna redan fått och framöver riskerar att få för eleverna bedömer Skolinspektionen att det sammantaget finns skäl att förena föreläggandet med vite.

Övriga arbetsområden

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnes-prov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom detta arbetsområde.

På Skolinspektionens vägnar

Tommy Lagergren
Beslutsfattare

Pia Dannqvist
Föredragande

Hur man överklagar, se bilaga 3

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Lina grundskola

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Lina grundskola

Lina grundskola är en kommunal skola belägen i Södertälje kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola med årskurserna 1-9. Vid tillsynstillfället har skolan drygt 400 elever varav 40 elever går i förskoleklassen. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor. I skolan går en hög andel elever med annat modersmål än svenska och nyanlända elever vilka på ett tidigt stadium integreras i ordinarie klasser. Enligt uppgifter från Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser (SALSA) har 15 procent av eleverna kommit till Sverige under de senaste fyra åren och enligt Skolverkets nationella statistik (SIRIS) har 73 procent av eleverna utländsk bakgrund (elever som är födda utomlands samt elever födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands).

Enligt skolans rutin för nyanlända elever placeras eleverna i årskurs 1-3 direkt i klass. Nyanlända elever i årskurs 4-9 läser svenska som andraspråk i en särskild grupp under förmiddagarna och integreras i den vanliga undervisningen på eftermiddagarna. Då läser de även praktiska och estetiska ämnen med stöd av studiehandledning på modersmålet.

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen i Stockholm, se adress nedan eller Skolinspektionens hemsida, Skolinspektionen.se.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.